

PEYGAMBERLERİN VE SALİH İNSANLARIN ANILMASI

Euzubillahimineşşeytanirracim

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran, tayyiben, mübâreken fîh. Alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn.

Emmâ ba'dü

Fe-kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

ذِكْرُ الْأَنْبِيَاءِ مِنَ الْعِبَادَةِ، وَذِكْرُ الصَّالِحِينَ كَفَّارَةٌ
الذُّنُوبِ، وَذِكْرُ الْمَوْتِ صَدَقَةٌ، وَذِكْرُ النَّارِ مِنَ
الْجِهَادِ، وَذِكْرُ الْقَبْرِ يُقَرِّبُكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ، وَذِكْرُ
الْقِيَامَةِ يُبَاعِدُكُمْ مِنَ النَّارِ، وَأَفْضَلُ الْعِبَادَةِ تَرْكُ
الْحَيْلِ، وَرَأْسُ مَالِ الْعَالِمِ تَرْكُ الْكِبْرِ، وَثَمَنُ الْجَنَّةِ
تَرْكُ الْحَسَدِ، وَالنَّدَامَةُ مِنَ الذُّنُوبِ التَّوْبَةُ الصَّادِقَةُ.

Zikrü'l-enbiyâi mine'l-ibâdeti ve zikrû's-sâlihîne keffâretü'z-zünûbi ve zikrû'l-mevti sadakatün ve zikrû'n-nâri mine'l-cihâdi ve zikrû'l-kabri yukarribüküm mine'l-cenneti ve zikrû'l-kıyâmeti yübâidüküm mine'n-nâri ve efdalü'l-ibâdeti terkü'l-hıyeli ve re'sü mâli'l-âlimi terkü'l-kibri ve semenü'l-cenneti terkü'l-hasedi ve'n-nedâmetü mine'z-zünûbi't-tevbetü's-sâdikatü.

Bu hadîs-i şerîf, uzun bir hadîs-i şerîftir. Pek çok konuları Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri bize öğretiyor. Bu hadîs-i şerîfi ed-Deylemî, Muaz *radıyallahu anh*'ten rivayet etmiş. Cennetmekân Gümüşhânevî Ahmed Ziyâeddin Hocamız, *Râmûzü'l-ehâdîs* kitabınının 286. sayfasınının 6. hadisi olarak kaydetmiş. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Zikrû'l-enbiyâi mine'l-ibâdeti. “Peygamberlerin zikredilmesi, anılması, anlatılması, söylenmesi ibadettendir.”

“Musa *aleyhisselam* şöyle yaptı, İsa *aleyhisselam* böyle yaptı, İbrahim *aleyhisselam* kavmine şöyle söyledi, Nuh *aleyhisselam* kavmine şöyle dini anlattı ve onlar şöyle yaptılar,

Âdem *aleyhisselam* şöyle yaptı vesaire...” Peygamberlerin konuşulması, anlatılması ibadettendir. O halde peygamberleri tanımalıyız, peygamberleri güzel anlatan eserleri okumalıyız ve çoluk çocuğumuza da okutmalıyız.

Bu güzel eserlerden bir tanesi olarak rahmetli Asım Köksal hocaefendinin iki ciltlik eserini hatırlıyorum. O, birçok kaynaktan tarayarak yazıyor, *İslâm Tarihi*'ni de öyle yazmıştı. O bakımdan onun uygun olacağını düşünüyorum.

Bir de Ali Rıza Temel kardeşimizin *Peygamberler Tarihi* diye bir kitabını hatırlıyorum. Daha başka kimselerin yazdıkları başka kitaplar var. Eski kitaplardan da hatırladığım Cevdet Paşa'nın *Kısas-ı Enbiyâ ve Tevârîh-i Hulefâ* isimli eseridir. Onun başında peygamberleri anlatıyor. Sonra, muasır profesörlerden, üstatlardan Arap bir alimin yazdığı *Peygamberler Tarihi* diye bir eser Türkçe'ye tercüme edilmiş. Böyle sağlam kişilerin yazdığı ciddi kitaplardan peygamberlerin hayatlarını okumalıyız ve hanımlarımıza, çocuklarımıza öğretmeliyiz.

Çünkü neymiş?

İbadetmiş. Peygamber Efendimiz, “Peygamberlerin hallerini söylemek, anlatmak ibadettendir.” buyuruyor.

Ve zikrû's-sâlihîne keffâretü'z-zünûbi.
“Salih insanların anılması da günahların affedilmesine sebeptir.” Günahlara kefarettir.

a. Salih İnsanların Anılması Günahların Affedilmesine Sebeptir

Salih insanlar yani dindar insanlar, Allah'ın sevdiği yolda yürüyen, hayatını Allah'ın emirlerine uygun geçiren kimseler... Salah sahibi insanlar. Onlar da salih insanlar olduğundan, salihlik mühim bir sıfat, onların da hayatlarının bilinmesi, öğrenilmesi, anlatılması faydalıdır. Bu bakımdan bunları da okumalıyız ve onlara özenmeli, imrenmeliyiz. “O mübarek insan hayatını nasıl geçirmiş, neler yapmış.” diye bize onlar yol gösterirler. Kendi davranışları, halleri ile bize doğru yolu göstermiş olurlar. Onları okuduğın, andığın ve konuştuğın zaman günahlar affolunur.

Hatta salihlerin zikredildiği meclislere Allah'ın rahmeti yağar:

عند ذكر الصالحين تنزل الرحمة

İnde zikri's-sâlihîne tenzîlü'r-rahmeti.

“Rahmet-i Rahmân iner.” buyuruluyor.

Demek ki salih insanları da anlatmak lazım. Salih insanların en yüksek tabakası peygamberlerdir. Ondan sonra da peygamberlere tâbi olan iyi insanlar; peygamberlerin ashâbı ve etbâi salih insanlara dahil olurlar.

Peygamberlere “salih” denildiğini Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerîflerinden öğreniyoruz. Miraca çıkarken gökte öbür peygamberlerle karşılaştığı zaman, “Merhaba ey salih peygamber! Hoş geldin.” diyorlar. “Salih” sıfatını Peygamber Efendimiz’e kullanıyorlar, kullanmışlar. Peygamber Efendimiz de anlatırken bize hadîs-i şerîfinde bunu zikrediyor.

Demek ki salih insan olmak çok yüksek bir sıfat! Salih insan olmaya çalışmalıyız. Salih insanların hayatlarını da okumalıyız ki onlar bize ışık tutsunlar, numune olsunlar; biz de hayatımızı ona göre geçirelim.

Bu bakımdan hocalarımız, şeyhlerimiz salih insanların hayatını anlatan kitapları yazmışlar, neşretmişler ve okutmuşlardı. Mesela, *Tezkiretü'l-evliyâ...*

Tezkiretü'l-evliyâ ne demek?

Evliyâullahın hayatlarının, menâkıbının anlatıldığı, onları hatırlatan, anan kitap demek. Bu konuda yazılmış en ciddi eserlerden birisi, Ebû Nuaym el-İsfahânî'nin *Hilyetü'l-evliyâ* isimli kitabıdır. On ciltlik muazzam bir eser olarak Arapça basılmıştır. Kimin kütüphanesinde varsa bir devlet, bir nimettir. Sahâbe-i kirâmdan başlayıp onun yaşadığı zamana kadar her asırdaki mübarek zâtların hayatlarını çok güzel bir tarzda anlatmıştır. O bakımdan mümkünse o kitabı okumalı.

İbnü'l-Cevzî'nin *Sıfatü's-safve* veya *Sıfatü's-safve* isimli eseri bu konuda bir eserdir. Böyle güzel eserleri okumak lazım...

Kütüphanemizdeki salih insanlarla ilgili menâkıbları da... Ama palavra değil, uydurma değil!.. Bu konuda yazılan eserlerin ciddi eser olması, salih ve vicdanlı, insaflı bir alim tarafından yazılması çok önemli. Çünkü bazı insanlar, hiç önemli olmayan bazı kimseleri havarlarda uçurup, onlara metihler yazıp Allah'ın sevmediği, bidatçı, kötü insanı göklere çıkartmışlardır. Kendilerini ve onlar hakkındaki kitap yazarları biliyorum. Böyle sahte salihlerin

eserlerini okumayalım, kanmayalım diye çok dikkat edip, çok soruşturup, öyle kitapları seçip çok kıymetli eserleri okumalı...

Değeri şüpheli, yazarı belli olmayan eserleri okumamalıyız. Zaten okunacak kitap çok olduğundan hepimizin kafasında, aklında mühim bir bilgi olarak kalmalı. Sececeğimiz, okuyacağımız eseri mutlaka birkaç yerden, “Evet, bu okunmalı. Güzel eserdir, bunu okumak lazım. Bu kıymetli ve doğru bir eserdir.” diye iyice tavsiye aldıktan sonra okumalıyız.

Çünkü insan yalan yanlış eseri okuduğu zaman belki onu yazan kötü niyetli olduğundan, sapıtabilir bile. Görüyorsunuz bu devirde rektörler, profesörler çıkıyor, İslâm namına bir şeyler söylüyor ama İslâm’a aykırı... Kadın dizlerinin üstünde mini etek giyiyor, “Ben, Türkiye’nin ilk kadın vaiziyim.” diye övünüyor.

Madem kadın vaizsin niye örtünmüyorsun, dizlerin açık, gazeteciye poz vermişsin?

Halbuki İslâm’a göre kadının o kısımlarının örtünmesi lazımdır. “Ben takvâ örtüsü ile örtünüyorum.” diyor.

Takvâ örtüsü görünmeyen bir şey mi? Çıplak gezersen de takvâ örtüsü ile örtünüyorum mu diyeceksin? Öyle saçma şey mi olur?

Gösterilmeyecek yerlerini tamamen örteceksin. İmam bile cübbe, şalvar giyiyor.

Neden giyiyor?

Bir sebebi var. Giyimin üç tane esası var:

1. Çıplak yerleri örtecek. Açıkta olursa, örtünmezse olmaz. Göğüs açık, kalça açık, kol açık, bacak açık; örtünme olmaz.

“Takvâ örtüsü ile örtünüyorum.”

Olmaz! Yalan! Senin bu sözün takvâyaya aykırı! Çünkü açık kalmış olursa takvâ örtüsü ile, palavra ile orası örtülmez. Muhakkak bir örtü ile örtülmesi lazım.

2. Örttüğü şey şeffaf olmayacak.

“Ben çok kalın bir naylonla örtündüm. Çok kalın, şeffaf bir naylonla örtündüm hocam. İşte tam örtündüm, bak ne kadar kalın. Senin giydiğin kumaştan bile daha kalın hocam.”

İyi ama altı görünüyor, şeffaf.

Şeffaf olursa örtünme olur mu?

Olmaz! Örtünen insanı belki yağmurdan korur ama gûnahtan ve vebalden korumaz. Örtetek, altı görünmeyecek.

3. Vücudun mahrem yerlerinin hatları, çizgileri, şekilleri belli olmayacak şekilde bol olacak. Eğer vücuda tam yapışık, mahrem uzuvları belli olacak şekilde sımsıkı olursa o da örtülmüş olmaz. Çünkü örtünmeden murat, kötü nazarlardan korunmaktır. Kötü fikirleri hatıra getirmeyecek şekilde örtmektir. Yoksa kötü fikirleri daha beter tahrik edecek, tahrikkâr bir şekilde sıkı giyinmek; giyinmek sayılmaz. Şimdi bu devirde kot pantolon giyiyor ama terziye nasıl yaptırıyorlarsa vücuduna tıpa tıpa uyduruyorlar. Her tarafı belli oluyor. Olmaz. Kadın için de olmaz, erkek için de olmaz. Erkeğin de tesettürü vardır.

Bir; erkeğin de örtündüğü kumaşın altını göstermemesi lazım.

İki; mahrem uzuvlarının belli olmaması lazım.

Demek ki öyle insanlar çıkıyor, böyle yamuk sözler söylüyor. Bir tanesi çıkıyor; “İslâm’da tesettür yoktur.” diyor. Eğer kendisi

inanmıyorsa kâfir olur. Çünkü tesettür emirleri vardır. İnanıldığı için söylüyorsa kandırmak için söylüyor. Müslümanın kanmaması lazım. Nereden baksan doğru olmuyor. O halde unvana aldanmayalım. Bir insan yazı yazdığı konuda hakikaten insaflı, hakiki bir alim mi değil mi; onu anlamaya çalışalım.

Şimdi bir eser okuyorum. Gece de uyum kaçtı, kaçta kadar okudum. Yazdığı bilgilerin hepsi oradan buradan toplama... Aşağıda kaynak gösterdiği, filanca profesörün eseri... O adamlara bakıyorum; on tanesini bir araya getirsen bir adam etmez. Profesör ama o konunun uzmanı değil. Uzman olmayan insanların kitaplarından cümleler alıp ortaya koymak, bir ilimde bilimsel bir sonuç ortaya çıkartmaz. Öyle insanları aşağıya dipnota alacaktı ki o konuda uzman olacaktı. Uzman olmayan insanı alırsan...

Falanca demirci diyor ki, “Şu ilacı içersen şu hastalıktan kurtulursun.”

Adam, “Demirci demirciliğini bilsin.” der. İlaçtan anlayan eczacıdır, doktordur; demircinin ilaçla ne ilgisi var!

Falanca terzi diyor ki, “Evi şöyle yapmak lazım.”

Yahu terzi kumaşı diksin, evin nasıl olması gerektiğini mimar, mühendis kararlaştırırsın.

Uzmanı olması lazım! Uzmanı olmayınca kendi sahasının dışında konuşma aldatıcı oluyor. Bizim fakülteden profesör kalkıyor Hürriyet Gazetesi’nde İslâm konusunda yazı yazıyor ve “Şu şöyledir, bu böyledir.” diyor. İyi ama o tarih profesörü; konuştuğu konu, fıkıh... Fıkıh bilmez, Arapça’yı bilmez, öteki ilmi bilmez... Hatta kendi konusunu bile iyi bilmez. Onunla mücadele edip karşısına çıktığın zaman kendi konusunu bile iyi bilmediğini anlarsın. Ama profesör diye yutturuyor. Olmaz!

Bazen müftüler de, “İşte şöyle, işte böyle.” diyor. Demek ki bir ilmi bir de ihlâsı, takvâsı olacak. Allah’tan korkmadığı zaman her şeyi söyler.

O nasıl anlaşılır?

Müftünün karısına, kızına, yaşayışına, gi-dişine bakarsın. Oradan müftünün müftülüğü belli olur. Müftü mü, muhti mi olduğu ortaya çıkar. Müftü, “fetva veren”; muhti de, “hata

eden” demek. O zaman müftü mü, muhti mi ortaya çıkar, belli olur.

Onun için sağlam yerden bilgi almak lazım. Bu bilgiler insanın dindarlığına yön verecek bilgiler olduğu için kimden alındığının bilinmesi çok önemlidir.

Bilmediğin bir yerden su içiyor musun? Bilmediğin bir yerden et yiyor musun? Bilmediğin bir yerden çok para verip bir kıymetli şey alıyor musun? Bilmediğin marka bir cihazı alıyor musun?

İçmiyorsun, yemiyorsun, almıyorsun. İyi ise almaya çalışıyorsun.

Neden?

“Ya bozuk çıkarsa...” diye düşünüyorsun. Teminatlı, garantili olan yerden almaya çalışıyorsun. Din ilimlerini de öyle yerden almak lazım!

“Ben İzmir’de falanca hocadan duydum. Bankadan faiz yersen bir şey olmaz.”

Ama Allah, Kur’ân-ı Kerîm’de, “Faiz haram.” diyor. Bu hoca da, “Yersen bir şey olmaz.” diyor. Buyur...

Neye dayanıyor?

Hiçbir yere dayanmıyor.

“İlahiyattan mezunmuş.”

İlahiyattan mezun olması yetmiyor demek ki.

Ben buradan şuna kanaat getiriyorum ki bu devirde hakkı bulmak kolay değil! Zor!

İslâm’la ilgili eserlerin çoğu Batı dillerinde neşrediliyor. İslâm ülkelerinde neşredilen eserlerden kat kat daha fazla Avrupa’da neşrediliyor. Ama gayrimüslim yazmış; Kur’an’ı gayrimüslim tercüme etmiş, İslâm hakkında gayrimüslim adamlar kitap yazmış. Avrupalılar kendi adamlarının ne kadar yamukluklar yaptıklarını bildikleri için müslüman olursa ilk önce Arap ülkelerine gidiyor. Bir Arapça öğreniyor, bir dinî tahsil yapıyor. Kur’ân-ı Kerîm’i doğru düzgün anlamaya çalışıyor. Bu arada bir yazı yazıldığı zaman herkese gayet güzel, kökünden araştırmalı cevap veriyor.

Biz de böyle yapacağız. Her devirde hatta Peygamber Efendimiz’in zamanında bile insanın, imanını şaşırtıp yoldan çıkartmak isteyen

kötü niyetliler çıkmıştır. Onlara kanmamak gerekiyor.

Salihlerin hayatlarını okuyacağız ama hem o salihlerin hayatlarını yazan şahıs kimmiş ona dikkat edeceğiz, hem de salih diye anlatılan şahıs hakikaten salih mi ona dikkat edeceğiz.

Zındık, rakı içen herifin birisini “evliyâ, havada uçuyor” diye anlatıyorsa bir kıymeti var mı?

“Olur mu hocam bu kadar saçma sapan sapık işler?”

Cumhuriyet Gazetesi'nin yazarı Arnavutluk'a gitmiş. Orada bir Bektaşî tekkesine misafir olmuş. Orada muhabiri güzel ağırlamışlar, adam da resimler çekmiş. Röportajı da, mülakatı da Cumhuriyet Gazetesi'nde döşenmiş. Tekkenin sahipleri, başındaki adamlar da buna ikram olarak elleri ile yapma halis rakı ikram etmişler, o da içmiş. “Rakı çok da lezzetli.” diyor. Onlar rakıları evlerde yapıyorlarmış. Arnavutluk'un yüzde kırk beşi ayyaş, içiyormuş; duydum, üzüldüm.

Olmaz!

“Niye olmaz hocam?”

Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’de, “İçki içmeyin.” diye emir var. Kur’ân-ı Kerîm’i doğru düzgün okursan anlarsın. Allahu Teâlâ hazretleri içkiyi yasak etmiş, bunun artık şöylesi böylesi olmaz!

“Biz içkiyi senin bildiğin maksatla içmiyoruz. Aşkullahı, muhabbetullahı coşturalım diye içiyoruz.”

Hadi oradan! Yalancı! Şeytanın maskarası! Şeytanın insanlar arasındaki temsilcisi! Kadehi ağızlarına ilahi aşkı coşturmak için atıyorlarmış. Bunu da diyenler var.

Demek ki kanmayacağız. Hakiki salihlerin, hakiki salih kimseler tarafından yazılmış kitaplardan doğru rivayetlerini okumamız lazım.

Salih kimselerin başındakiler peygamberlerdir, sonra sahâbe-i kirâmdır, sonra derya gibi alimlerdir. Bizim silsilelerimizde isimleri geçen hocalarımızın hepsi hadise, tefsire, fıkha dair nice nice eserler yazmış allame insanlardır. Çünkü cahillikle bu iş yürümez. Ca-

hillikle çok yerde ayakları kayar; hem kendileri sapıtırlar, hem de başkalarını saptırırlar. Hem *dâll* hem de *mudill*, saptırıcı olurlar.

Allahu Teâlâ hazretleri korusun.

b. Ölümü Düşünmek, Tefekkür Etmek Sadakadır

Üçüncü cümleye geçiyoruz, çok önemli bir takım bilgileri öğreneceğiz;

Ve zikrû'l-mevti sadakatün. “Ölümü düşünmek, tefekkür etmek, söylemek, anmak da ona sadakadır.” İnsana zekât gibi, sadaka gibi sevap kazandırır.

Neden?

Ne kadar genç olursak olalım bir gün herkes yaşlanacak, herkesin ömrü bitecek ve herkes âhirete göçecek. Âhirete hazırlanmak lazım. Ölüm var, gafil olma!

Fâni dünya hoştur amma âkıbet mevt olmasa.

Akıbet mevt...

Ölümden kurtulmuş, kurtulacak hiç kimse var mı?

Yok! Herkes ölecek. Çünkü buraya muvakkaten geldi. Durma yeri değil, gitme yeri; mutlaka gidecek. Ölümü, “Ben öldükten sonra halim nice olacak?” diye şimdiden düşünecek, tedbirini alacak. Tedbirini almadan, paldır küldür dünyasını değiştirmeyecek. Kimisi meyhaneye köşesinde, kimisi gazinoda, pavyonda sekte-i kalpten ölüyor; öyle olmayacak! Hazırlanmak lazım. Onun için ölümü düşünmek sadakadır.

Ve zikrû'n-nâri mine'l-cihâdi. “Cehennemini düşünmek, hatırlamak cihadın bir çeşididir.”

Aman yâ Rabbi! O cehennemde acaba o kâfirler ne türlü azaplara uğrayacaklar, ne türlü cezalar çekecekler...

Bunları düşünmek nedir?

Cihadın bir çeşididir. O halde cehennemini de bileceğiz ve cehennemini ne kadar kötü olduğunu çoluk çocuğumuza öğreteceğiz. Cehenneme düşmemek için ne yapmak gerekiyorsa onları da öğreneceğiz. Cehennem hakkında bilgi sahibi olacağız.

Ve zikrü'l-kabri yukarribüküm mine'l-cenneti. “Kabri düşünmek de sizi cennete yakınlaştırır.”

İnsan ne kadar sevilen, muhabbet ve saygı duyulan bir insan olursa olsun öldüğü zaman yıkıyorlar, kefenliyorlar, aralarından alıyorlar, tabuta koyuyorlar, kabre götürüyorlar ve kara toprağın altına gömüyorlar. “Sen gece burada ne yapacaksın?” demeden, çarçabuk gömdükten sonra oradan ayrılıp gidiyorlar. “Ne yapalım, vazifemizi yaptık.” diyorlar. Kara toprağın altında kalıyorsun. O daracık kabir içinde, üstün örtülmüş ve kefene sarılı olarak kalıyor. Bunu unutmayacak!

Kabri düşünmek, insanı cennete yaklaştırır. Kabirde insan ya azap görecek, ya sefa sürececek. Günahkârlar kabirde azap görmeye başlayacaklar. Kabir azabı haktır, dünyada yaptığı kusurlardan dolayı kabirde azap görmeye başlayacak. Hatta kabre girer girmez melekler başına bir topuz vurduğu zaman kabrin içi duman ve ateş dolacak. Böyle şeyler anlatılıyor. Hatta bir defasında gömenlerden birisinin kıymetli bir şeyi içerde kalmış diye, gömüldükten sonra o şey alınmak için mezar açıldığı zaman

kabrin içinin yanık olduğunu gördüklerini yazan kitaplar var. Böyle kitaplar okudum. Demek ki kısa bir zaman içinde kabre girer girmez kabir azabı başlamış, kabrin içi ateş dolmuş. Allah da onu göstertiyor, düşürttürüyor, ibret olsun diye tekrar açtırtıyor.

Kişinin dünyadaki yamukluğuna göre kabirde azap var. Dünyadaki iyiliğine göre kabri cennet bahçesi olabilir. “O kabrimi ne yaparım da cennet bahçesi hâline getiririm.” diye kabri bilecek ve kabrini cennet bahçesi yapmak için tedbirler alacak.

Kabri nurlandırmak için ne namazı kılmak lazım? Ne tesbih çekmek lazım? Kabirde insana neler yoldaş olacak?

Kur’ân-ı Kerîm yoldaş olacak. Namazı, orucu, zekâtı, haccı, zikri yoldaş olacak. Hatta hadîs-i şerîfte çok açık bir şekilde geçiyor, adam orada yalnızlıktan titrerken, korkarken güleç yüzlü, sevimli, cana yakın bir kimseyi görecek. Diyecek ki;

“Ben burada çok korkmuş, ürkmüşken seni görünce canım rahatladı, hoşuma gittin. Sen kimsin mübarek, bu yalnızlığında benim yanıma geldin?” diye soracak. Peygamber

Efendimiz söylüyor. O da tebessümle diyecekmiş ki;

“Ben senin dünyada iken okuduğun Tebâreke suresiyim. Allah beni bu surete büründürüp senin yanına yoldaş gönderdi.”

İnsanlar ancak bu şekilde anladığından Cenâb-ı Hak, onu okuyan kimsenin yanına Tebâreke suresini insan suretinde gönderiyor, yoldaş oluyor. Çok açık, gayet kesin olarak anlaşılıyor. O da onunla ahbablık, dostluk, yarrenlik ediyor.

Kabirde binlerce yıl kalacak. Allah kabri cennet bahçesi yaptığı zaman kabirde mü'minin kalması bir dert değil. Elli bin yıl diz çöküp Cenâb-ı Hakk'ın divanında mahkeme-i kübrâ kurulsun diye duracaklar. Allah salih kuluna, sevdiği kuluna mahşer yerindeki uzun beklemeyi bir göz yumup açıncaya kadar kısa gösterecek. Cenâb-ı hak her şeye kâdir. Bunları bilmemiz lazım.

Kabri düşünmek neymiş?

İnsanı cennete yaklaştırmış.

Ve zikrû'l-kıyâmeti yübâidüküm mine'n-nâri. “Kıyameti düşünmek...”

Kıyamet kopacak! Eyvah! Dünya altüst olacak. İnsanlar kabirden kalkacaklar, mahşer yerinde toplanacaklar. Mahkeme-i kübrâ kurulacak, mizan ortaya getirilecek. Sevaplar, günahlar tartılacak. İyiler cennete götürülecek, kötüler cehenneme atılacak. Cehennem alevleri insanların üstüne üstüne saldıracak.

Çılgın ateş ne demek?

Laf dinlemez, deli gibi alevler sağa sola saldıracak. İnsanlar sırat köprüsünden geçerken korkacak. Bazı kimselere sırat köprüsü karanlık olacak. İbadet ehli insanlarda da ibadetleri yolu aydınlatacak:

رَبَّنَا اَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا

*Rabbenâ etmim lenâ nûranâ vağfir lenâ.*¹

Bu duayı ede ede gidecekler. “Aman yâ Rabbi! Nurumuzu söndürme. Bizi karanlıkta koyma.” diyecekler.

Sırat köprüsünü geçerken bazıları cehenneme yuvarlanacak. Cehennemin çıkıntılılarına, çengellerine takılıp aşağıya düşecekler. Bunların hepsi hadîs-i şerîflerde anlatılıyor.

¹ 66/Tahrim, 8.

Râmûzü'l-ehâdîs kitabının al, arka tarafını aç, cennetle ve cehennemle ilgili hadîs-i şerîfleri oku.

Bunun dışında ayrıca İmam Kurtubî'nin âhiretle ilgili kitabı var, cenneti ve cehennemi anlatıyor. *İhyâ-i Ulûm'da* bölümler var... Boş şeylerle vakit geçireceğine çoluk çocuğunu karşına al, “Bu akşam size cenneti, cennetle ilgili bölümü anlatacağım.” de, oku. Bir akşam da, “Cehennemle ilgili şeyleri anlatacağım.” de. Millet bilsin, çoluk çocuk bilsin. Sen de Rabbine dersin ki;

“Yâ Rabbi! Ben çoluk çocuğuma cenneti, cehennemi anlattım. İyi insan olmalarını söyledim. Elimden geldiğince yetiştirmeye çalıştım. Ben öldükten sonra ne yaptılarsa yaptılar. Onlara hesaplarını sor.”

Çünkü âhirette akrabalık, annelik, babalık kalmayacak. Anne, baba, kardeş, evlat, karı, koca; hiçbir şey kalmayacak. Sadece muttakî insanların hâlisâne dostlukları kalacak. Allah rızası için dostluk yapanların dostluğu kalacak. Bunları anlatmak lazım...

Ne oluyormuş?

“Kıyameti düşünmek insanı cehennemden uzaklaştırıyormuş.”

Ve efdalü'l-ibâdeti terkü'l-hıyeli. “İbadetlerin en faziletlisi hileleri terk etmektir.”

Hile ne demek?

Hîle-i şer’iyye demek. Yani Allah bir şey buyurmuş ama adam o işi yapmamak için bahane arıyor. Allah “oruç tut” demiş, “tansiyonum var, bilmem ne” diyor. Müsaade arıyor, çare arıyor ki Ramazan’da oruç tutmasın. Halbuki tutabilir ama çare, bahane arıyor.

“Hangi hoca benim derdime çare bulur?” diye onu da soruyor. Diyorlar ki,

“Adana’da bir hoca var. Bu hususta çok şey yapıyor...” Uçağa atlıyor, gidiyor;

“Hocam! Benim şöyle bir derdim var.”

“Tamam kardeşim, sen bildiğin gibi yap.” diyor. Ondan sonra o hoca meşhur oluyor. Dillere destan, başlara taç oluyor.

Niye?

O hoca herkese, “Ne istersen yap kardeşim.” diyormuş. Ne kadar yumuşak bir insan-

mış. Kadınlara, “Başını aç.”; erkeklere, “Namaz kılmasan da gönlün temiz olursa yeter.” diyor. “Bira içkiden sayılmaz.” diyor. “Faiz az olursa yiyebilirsin. Kıyısından, kenarından fare gibi tırtıklayabilirsin.” diyor.

“Tamam ya! Nereden çıktı o kara sakallı, kaşları çatık hocalar! Kürsüye çıktılar mı insanı cehennemle korkutuyorlar. Çatık kaşlı... Olur mu böyle ya... Biraz güzel şeylerden bahset-sene... Nedir böyle, içimizi kararttın...” Tamam, o hoca makbul. Kadınlar, sosyetikler hemen onun peşinde. Hangi toplantıya giderse, nerede konuşmaya giderse oraya gidiyorlar. Gazeteler röportaj yapıyor. Resimleri çıkıyor, televizyonlara konuşuyorlar. O da artık kasılıyor, kuruluyor, tavırlar... Şu şöyledir, ulema hata etmiş, müçtehitler yanılmış, dört mezhebin büyük âlimleri hepsi yanlış yolda bu doğru yolda! Ya sen yanlış yoldaysan... Şöyle etrafına bak, senden başka senin gibi konuşan kimse yok? Eğer kimse yoksa anla ki sen yanlıştın. Adamın birisi otobanda yanlış yola girmiş. Bakıyor ki bütün arabalar kendi önüne doğru geliyor. Radyodan da dinliyormuş. Filanca numaralı yol, tamam kendisinin gittiği yol.

“Filanca numaralı yolda bir araba yanlış girdi. Ey sürücüler dikkat edin diye anons oluyor.”

“Radyo yanlış söylüyor, ne bir arabası, bir sürü araba yanlış geliyor.” diyor.

Hâlbuki kendisi yanlış yola girdi, karşıdan gelenleri yanlış sanıyor. Aynı bunun gibi.

Hileleri terk edecek! Allah’ın emri [neyse] Allah ne dediyse dinleyecek!

Onun için en iyi dindarlık kimlerde Seyhan kardeşim?

İhtiyarlarda, ihtiyar kadınlarda! O hacı ninelere, mübareklerle, Allah... Ne sofudurlar ne dindardırlar!

Öteki cingözlü, cin fikirli profesörler ibadeti yaptırmamak için kırk tane bahane bulur!

“Başını örtmeye lüzum yok, kalbin temiz olursa yeter...”

Ama o ihtiyar kadın örtülü. Bir de elinin de rengi belli olmasın diye eline eldiven giyer.

“Yahu sen zaten kocakarısın! Seni pazarda satılığa çıkarsalar kaç para edersin? Kırk

yıl beklersin, kim gelir seni ister?! Yahu niye örtünüyorsun?..”

Ama Allah’tan korkuyor. Allah’tan korkuyor örtünüyor. Ötekisi;

Torunu açık, anneannesi örtülü; yan yana gidiyorlar. Tersine bu işler yahu!

Nasreddin Hoca gelseydi şaşırır kalırdı. “Bu ne biçim memleket! Köpekleri salıvermişler, taşları bağlamışlar.” demiş.

Nasreddin Hoca bir köye girmiş. Köpek saldırınca eğilmiş, bir taş alacak. Bakmış köklü bir taş, yerinden çıkmıyor:

“Fesubhanallah! Yahu ne biçim köy? Köpekleri salıvermişler, taşları bağlamışlar!” demiş.

Genç kız, 18 yaşında, selvi boylu, elma yanaklı, kiraz dudaklı, sırma saçlı, samur kaşlı, badem gözlü... Açılmış. Onun yanında anneannesi; kapanmış, eldivenleri de var, mantosu aşağıya kadar uzun. Zaten o açılrsa kimse ona bakmaz. Asıl kızın kapanması lazım. Kız açık! Tersine... Nasreddin Hoca’nın gittiği köy galiba!

“Köpekleri salıvermişler, taşları bağlamışlar!”

Örtünmesi gereken insanlar açılmış, açılrsa da mahsuru olmayacak insanlar sımsıkı örtünmüş!

Aklımızı başımıza toplayalım. Şeytan herkesi aldatıyor.

وَأَفْضَلُ الْعِبَادَةِ تَرْكُ الْحَيْلِ، وَرَأْسُ مَالِ الْعَالِمِ تَرْكُ
الْكِبْرِ، وَثَمَنُ الْجَنَّةِ تَرْكُ الْحَسَدِ، وَالنَّدَامَةُ مِنَ
الذُّنُوبِ التَّوْبَةُ الصَّادِقَةُ

Efdalü'l-ibâdeti terkü'l-hiyeli ve re'sü mâli'l-âlimi terkü'l-kibri ve semenü'l-cenneti terkü'l-hasedi ve'n-nedâmetü mine'z-zünûbi't-tevbetü's-sâdikatü.

Efdalü'l-ibâdeti terkü'l-hiyeli. “İbadetin en üstünü tarifsiz, kaçamaksız, çare aramadan; ‘Şu ibadeti yapmamak için ne bahane bulabilirim?..' diye kıvırttırma çalışmaları aramadan ibadeti dosdoğru yapmaktır.”

Çok güzel anlaşılıyor.

c. Alimin Sermayesi

Ve re'sü mâli'l-âlimi terkü'l-kibri. “Ve alimin sermayesi...”

Alimler kıymetli ama ona asıl ne lazım?

Tevazu lazım!

Ve re'sü mâli'l-âlimi.

Alimin asıl sermayesi nedir?

Terkü'l-kibri. “Kibri terk etmesidir.”

Allah yâ Rabbi! Aman Allah'ım, sen bizi koru yâ Rabbi!..

Eski mübarek zatlardan birisi;

“Bizim bu zamanımızda alimin kibri sultanların kibrini geçmiştir. Azamet, saltanat bakımından, burnunun havada olması bakımından alim, sultanları geride bırakmıştır!” diyor.

Yanına yanaşılmaz, laf söylenmez, yan bakarsan yan çakar...

Neden?

Kibirli!

Hâlbuki Allah'ın seveceği alimin işi nedir?

Tevazu! Terkü'l-kibirdir! Alimin sermayesi kibri terk etmesidir. Mütevazı olacak, şöyle bir kenara oturuvorecek.

İmâm-ı Mâlik'e kaç tane soru sormuşlar; "Bilmiyorum, bilmiyorum, bilmiyorum..." demiş. Bilmediğini söyleyecek.

Hız. Ali de öyle: Kürsüye çıkmış, konuşurken soru sormuşlar; "Bilmiyorum." demiş. Soru sormuşlar; "Bilmiyorum." demiş.

Hakiki alim, bilmediği zaman "Bilmiyorum." der. Ama cahil olup cesur olup da mütekebbir olan alim bozuntusu her şeyi bildiğini iddia eder! Her şeyi bildiğini iddia eder, her şeye cevap vermeye kalkar.

Yahu dur! Bırak da biraz şu konuşsun...

Allah her çeşit afetten hepimizi korusun.

Ve semenü'l-cenneti terkü'l-hasedi.

Cennetin bedeli, duhuliyesi, girişi, giriş parası nedir?

Cennete gireceksin, cennette bir arsa, bir köşk sahibi olacaksın. Bunun parasını nasıl sağlayabiliriz, cennetin bedeli nedir?

Terkü'l-hasedi. "Hasedi terk etmektir."

Haset ne demek?

“Kıskanmak, bir insanın elindeki nimeti kıskanıp o nimetin gitmesini istemek” demek.

İyi bir müslüman hasetçi olmayacak, kıskanmayacak! Birisinin elindeki nimeti kıskanmayacak. “Allah vermiş, daha çok versin.” diyecek, o kadar. O nimetin karşısındakinin elinden gitmesini istemeyecek.

Ve'n-nedâmetü mine'z-zünûbi't-tevbetü's-sâdikatü. “İnsanın günahlarına pişman olması, hakiki dosdoğru tevbe işte budur.”

Günahlarına pişman oldu mu?

“Ah, cahillik zamanımda ben neler ettim, o işleri niye yaptım, benim hâlîm nice olacak?!..” diye günahına pişmanlık, nedamet duydu mu?

Duydu.

Günahlardan nedamet, pişmanlık duymak, insanın içinin yanması; hakiki tevbe budur. Yoksa lafla değildir.

Hatta Hz. Ali Efendimiz ne buyurmuş?

Camiye girmiş bakmış ki orada birisi tesbihle *estağfirullah* çekiyor, *estağfirullah* diyor.

Estağfirullah: “Beni afv umağfired eyle Allah’ım! Affet beni Allah’ım!” demek. Tevbe.

Onun yanına yanaşmış, ikaz etmiş. demiş ki;

“Ey falanca, böyle sadece sözle *estağfirullah*, ‘Affet beni Allah’ım, tevbe yâ Rabbi!..’ demek yalancılardan tevbesidir. Öyle sadece dille olmaz.”

Tevbe eden ne olacak, tevbesi nereden belli olacak?

Hareketinden belli olacak, kötü yoldan dönecek. İçki içiyorsa meyhaneye gitmemeye başlayacak. Kumar oynuyorsa kumarhaneye gitmemeye başlayacak... Hâli değişecek!

Bizim üniversitenin bir görevlisi vardı. Evelden tanıdığımız bir adam. Biz üniversiteye gidiyoruz, geliyoruz, o da üniversitenin bahçesinin tanzimi ile meşgul bir kimse idi. Sonra dedi ki;

“Ben falanca zata intisap ettim, tarikata girdim.”

Ondan sonra adam değişti. Adamın evveliyatını biliyoruz, daha önceki hâlini biliyoruz. Konuşması değişti, düşüncesi değişti. Tavrı yumuşadı, yüzü güleçleşti, daha sabırlı, daha şükürlü bir şey oldu. Daha bir tatlı oldu, cana yakın oldu. Hanımını diyormuş ki;

“Yahu efendi! Sana bir şey oldu, sen bir değiştin!..” diyormuş.

Tabii değişti, tarikate girdi. Tarikate, tasavvuf yoluna girdi, nefsin kusurlarını biliyor. İyi insan olmaya yöneldi. Kötü huylarını atmaya çalışıyor, sabrediyor. Kendini tutuyor, elbet değişecek.

Tevbe edenin hâli değişecek!

Hâli değişmiyor. Eski hamam, eski tas; aynen doludizgin gidiyor. Dilinde *tevbe, estağfirullah...* Bu yalancılardan tövbesidir. Lafla kalmayacak. İş, davranışlarına intikal edecek. Adam adam olacak! Böyle söylüyor. Çok şumüllü, kapsamlı, bize her şeyi anlatan bir hadîs-i şerîf.

Ne yapacağız?

Peygamberlerin hayatlarını okuyacağız. Salih insanların biyografilerini, terceme-i hâllerini, hayatlarını, fikirlerini, okuyacağız ama iyi insanların yazdığı iyi kitaplardan okuyacağız. Uyduruk kitaplardan değil! Bize şapı şeker diye yutturmasınlar. Zehri ilaç diye yutturmasınlar. Hapı yutmayalım! Çünkü akşamdan yutarsan bu hapı, sabaha karşı Edirnekapı! Öyle olmasın, hayatından olmasın diye hapı yutmamak için dikkat edeceğiz.

Ölümü düşüneceğiz, kabri, âhireti düşüneceğiz. Hadîs-i şerîften bunları anladık. Bunların hepsinin faydası var, sevabı var.

d. Günahlarımıza Pişmanlık Duyacağız

Günaha, günahımıza pişmanlık duyacağız, âhirete hazırlanacağız. İşin aslı esası bu! Yoksa bir insan böyle yapmazsa bu dünya hayatı rüzgâr gibi geçiverir, hiç anlamadığı bir zamanda, hiç beklemediği bir sırada karşısına Azrail gelir:

“Ver bakalım emaneti!” der.

“Ne emaneti yahu, ben kimseden bir şey almadım...”

“Senin canın emanet, ver bakalım canını!”

“Acaba bunun bir yolu yöntemi yok mu, biraz daha yaşasam da daha çocuğu evlendiremedim, borcumu ödeyemedim, tevbe edemedim, hacca gidemedim, namazlarımın kazasını yapamadım...”

“Geçmiş olsun!”

“Böyle apansız birden gelinir mi, hiç hazırlanamadım.”

“Ben sana önceden çok haberler gönderdim de sen almadın.”

Azrail’in haberleri nedir?

Hastalıklar!

Hastalık nedir?

Azrail’den bir ikaz mektubu, haberdır.

“Bak dikkat et. Hasta oluyorsun, bir gün bu hastalık iyi olacak ama bir gün bir hasta olduğun zaman iyi olmayacaksın. Alacağım o zaman canını, dikkat et!..” diye ikaz.

Hastalıklar nedir?

İkazdır.

Başkalarının ölümü nedir?

İkazdır.

Mezarlığı ziyaret, hastaneyi ziyaret nedir?

İnsana uyanması için vesiledir. Hastaneye bir gidiyorsun; Allah, adamda bir âfet, bir hastalık! Aklın başından gidiyor, yüzüne bakamıyorsun, korkuyorsun! Elhamdülillah, sende o hastalık yok.

Hastaneye ziyarete gitmek lazım. Hasta ziyareti sevap. Kabirleri ziyaret etmek lazım. âhireti hatırlatır, sevap. Kabri düşünmek lazım. Mahşer yerini düşünmek lazım...

Salih insanlar ömrü nasıl geçirmiş? Bodrum'da, Marmaris'te mi geçirmişler? Salih insanlar vaktini nerede nasıl geçirmiş? Bunların akılları yok mu idi, paraları yok mu idi. Bunların içinde zengin olanları yok mu idi?..

“Vardı hocam ama bunlar paralarını cami yapmağa falan verdiler.”

Türkiye'nin her tarafı cami, hayır hasenât, çeşme, yol, medrese, aşevi, hastane, öyle şeylerle dolu; hâlâ da öyle. Allah rızası için veriyorlar.

Salih insanları okumak lazım. Belki bunlarda hatalar olabilir. En iyisi, peygamberlerin hayatlarını okumak lazım.

Peygamberler bu hayatta en çok neye önem vermiş? En çok neye bastırmışlar, neyin karşısına çıkmışlar?..

“Hocam, ben peygamberlerin hayatını okudum. Yahu biz çok yanlış yolda imişiz. Peygamberlerin hep üzerine gidip gidip de yapmanın dediği şeyleri biz hep yapıyormuşuz...”

Tabii ya! Sen geç uyandın. Bütün insanlar yamuk gidiyorlar. Bir sel akıp gidiyor. Muson rüzgârları yağmur getirmiş, Bangladeş, Vietnam sular altında kalmış. Hindistan, Pakistan... Yüzlerce insan evsiz kalmış, şu kadar heyelan olmuş, şu kadar hayvan sulara kapılmış, şu kadar tahribat, zayıt, bu kadar telefât, bu kadar ölüm!.. Bir sel afeti gibi insanlara bir dünya sevgisi, bir hırs gelmiş.

Mercedesler güzel, yalılar, köşkler, villalar güzel; televizyonlarda, radyolarda zenginleri görüyorlar; nasıl şaşaalı salonlarda karılarla dans ettiklerini, içkileri, yemekleri nasıl masaların başında yediklerini... Çatallar sol elle, bıçaklar sağ elle kibar kibar nasıl geviş

getirdiklerini vs. göre göre köydeki kız heves ediyor.

“Hadi, ben köyden kaçacağım şehre gideceğim.”

“Kız, şehri ne yapacaksınız?”

“Artist olacağım.”

“Artist olup ne olacak?”

“Uçağa bineceğim, kürk giyeceğim; herkes alkışlayacak, cebim para dolacak...”

Şimdi toplumun akışı böyle!

Uçakta yanıma kürklü bir kadın oturdu. Türkiye içinde Ankara-İstanbul şehir hatları. Ben camın kenarına geldim, etrafı seyrederek giderim diye seviniyorum. Sonra kürklü bir kız geldi, yanıma oturdu:

“Ayy, bana camın kenarını verir misiniz?” dedi.

Fesubhanallah! Hiç de canım istemiyor ama;

“Peki.” dedim.

Hadi geldi oraya oturdu.

“Ne kadar güzel, havadan ne kadar güzel görünüyor...”

Hiç görmemiş. Köyden şehre gelmiş. Batakhaneye, kadın tüccarlarının eline düşmüş. Oradan para kazanınca ne konuşmasını biliyor ne telaffuzunu düzeltmiş ne örf âdet, nezaket, kâide biliyor! Aşağıya bakarken ağzının suyu akıyor, görgüsüzlüğü her şeyi ile görüyor. İşte zavallı kandırılmış bir kimse!

Hâlbuki köyde, namazında, niyazında, ibadetinde, taatinde, tarlasında, bağında, çalışsa Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazansa ömür bitse ne olur şehre gelip barda, pavyonda ömrü geçse ne olur?!..

Şahsen ben köy hayatını da biliyorum şehir hayatını da biliyorum. Cahillerin yaşam tarzını da biliyorum sosyetenin yaşam tarzını da görüyoruz. İçine girmekten kaçıyoruz, kaçtık. Nefret ettik, Ankara'da bulunduğumuz hâlde bile her çağrıldığımız yerde uzak durduk, hep sine gitmedik vs. ama biliyoruz. Bence Cenâb-ı Hak belki tatmin olduğumuzdan bize bu duyguyu verdi: Hiç değmez!

Köylünün sade yağı ile peyniri, sütü, ineği, kuzusu ile bağında tarlasında ibadet edip yaşayıp Cenâb-ı Hakk'a güzel kulluk edip mü'min olarak gözü yaşlı, bir Yunus Emre gibi köylü olarak ömrünü geçirmesi, şehre gelip de Beyoğlu'nda, Taksimler'de eğlence yerlerinde şaşaalı, ışıklı, danslı, valsli, Tarabya otellerinde, Çırağan otellerinde ömür geçirmesinden çok daha güzel! Akıllı olan öğrenir, istemez!

Ama büyük akış o tarafa doğru sel gibi, sel felaketi gibi her şeyi önüne alıp götürüyor. Anlatamıyorsun da, yakınlarına da anlatamıyorsun! Bir dünya sevgisi, bütün hataların başı olan dünya sevgisi, para sevgisi, mevkii makam, lüks yaşam sevgisi herkesi kaplamış, sürükleyip götürüyor. İnsan; Allah rızası için âhîreti sevip de âhîret için çalışan, sükûnetli bir hayat geçirecek, onların o göz boyayıcı hayatına hayır diyebilecek bir terbiyeyi alamıyor.

Radyolar, televizyonlar...

Bizim televizyonda dört tane kanalizasyon var! Bakıyorum, haber çıkar mı falan; bir ona basıyorum bir ona basıyorum, öğreniyorum. Bizim hanıma diyorum ki;

“Hanım, biz bu dünyanın adamı, insanı değiliz. Bu dünya çok değişmiş. Ben onlara çok yabancıyım onlar bana çok yabancı!”

Gördüklerimden hem korkuyorum hem de öğreniyorum. Öbür tarafta zaten İsveç kanalları var. Onların dillerini anlamıyoruz.

Allahu Teâlâ hazretleri her türlü günah-tan, haramdan, yanlıştan, gafletten, cahillikten bizi korusun. Gözümüzden perdeyi kaldırıp gerçekleri görmeyi, hakiki saadetin ne olduğunu, nerede olduğunu anlamayı nasip etsin. Kendisine güzel kulluk yapmayı nasip etsin. Huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı nasip etsin. Günahlarımıza pişmanınız, perişanınız, nâdimiz. Allah günahlarımızı affetsin. Kul haklarına bulaştık, birbirimize ikramlarımız oldu. O kardeşimizin hakkı, bizim üstümüze geçti, bizim hakkımız onun üstüne geçti; bulaşık, karışık bir şeyler oldu... Birbirimizle helalleşmeden kul hakkından kurtulamayız. Allah kul haklarını da ödemeyi nasip etsin. Günahlarımızı da affetsin. Üzerimizdeki her türlü hatayı kötü huyları da alsın. Sevdiği kul olarak gönül tokluğuyla, göz tokluğuyla, merdâne,

dosdoğru, tertemiz yaşayıp tertemiz yiyip, helal lokma yiyip öyle kahramanca yaşayıp, fedakârca yaşayıp huzuruna sevdiği kul olarak varmaya bizi muvaffak etsin. Cennetiyle cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin. Cehennemine düşmekten, kahrına gazabına uğramaktan, o bizi lütfuyla, keremiyle, şiddetle korusun.

el-Fâtıha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COřAN

4 Recep 1421 / 02.10.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

